

Men efter hvad mange Venner og tyske Fabrikanter har sagt mig ganske ærligt, er deres Fabrikker i dette Øjeblik saa overbelastede og selve Maskineriet saa daarligt vedligeholdt, at det dog vil tage maaske et Par Aar eller tre, inden Tyskland er i Stand til at optage sin Eksport i et saadant Omfang, at det betyder noget. De Folk, der har været nede paa Leipziger Messen og andetsteds i Tyskland, har sagt, at tilsyneladende ser det helt godt ud med Varer, men det er kun Udstillingsvarer, bagved ligger der ikke Lagre i tilstrækkeligt Omfang. Jeg tror derfor ikke, at Tyskland vil være i Stand til at aflevere saa forfærdelig mange færdige Varer. Der er nok Kunstgenstande og Møbler, vi kan indføre og muligvis transitere Vest paa, men heller ikke det er saa forfærdelig meget.

Jeg tror saaledes, at vore Betalingsmidler i Tyskland ikke i den Grad er disponible, at vi straks kan faa Betaling, med andre Ord, vi er afhængige, forsaavidt vi skal have Varer udefra, af de Betalingsmidler, vi raader over, af engelsk, fransk og amerikansk Oprindelse. Jeg er derfor ked af, at vi har faaet al den tyske Valuta. Jeg er ked af, som jeg tillod mig at bemærke i Gaar, at Ententen i April Maaned forbød os at faa de 75 Mill. Kr. i Guld, som Tyskland havde lovet, og som det skulde betale os tilbage som Afdrag paa de Laan, vi havde givet. Jeg mener ogsaa, at det er kortsynet af Ententen at stille sig saaledes, for den har alligevel ikke kunnet hindre Tyskland i at faa Varer fra de neutrale Lande. Det viser sig, at Tyskland under Krigen har stiftet en Gæld hos de neutrale Stater, der andrager 5.000 Mill. Mark.

Hvilken Værdi Marken nu vil have, ved jeg, som sagt, ikke; om det bliver 50 eller 33 eller 25 eller mindre. Jeg gaar ud fra, at naar Freden sluttet, vil Kursen stige igen, og jeg gaar ud fra, at saa snart Tyskland skal til at bringe sine Pengeforhold i Orden, vil Kursen atter falde. Nu er der vel nogle, der siger, at det er os ganske ligegyldigt, for en stor Del af de Fordringer, vi har paa Tyskland, er Krone-Fordringer, det vil sige Fordringer, som er aftalte i Kroner, saaledes at vi ikke faar Kurstabet. Men jeg gentager, at efter mit Skøn er Tyskland bankerot, ikke blot som Stat, men ogsaa som Samfund, og jeg tror ikke, at Rigsbanken er det, man vil gøre den til, at dens Kautions har den Betydning, man tillægger den. Vi skal derfor forudse og finde os i Tab

paa disse Krone-Tilgodehavender i Tyskland — hvor store de samlede er, ved jeg ikke. Det er jo det ejendommelige ved Markens Skæbne, som vi jo har været med til at holde oppe over dens Værdi under Krigen, at da den saa faldt, gik den ned til 30, og nogle Dage efter gik den op til 35 — jeg tror, at Tyskland sendte os nogle ganske faa Millioner i Guld —, og saa var det, at Bankerne ogsaa efter Evne aflæssede deres Markbeholdninger, og saa gik den ned, saaledes at den vist i Gaar stod i 27. Det Spørgsmaal, der har Interesse for os, for Bankerne og ogsaa for Nationalbanken, er, hvad Tyskland vil gøre med Marken; det har Interesse for os, naar vi har Markfordringer for mange Hundrede Millioner Kroner.

Jeg vil minde det høje Ting om, hvad Rusland gjorde i 1896 og 1897. Da skrev man Guld-Tirublen op til 15 Rubler; man nedskrev Papirrublensaaledes, at 15 Rubler i Papir i Virkeligheden kun blev 10 Rubler værd i Guld; med andre Ord, man nedskrev Seddelrublen med 33 pCt. Herreerne vil kunne huske noget lignende fra Argentina gennem hele det saakaldte Konventionssystem. Jeg erindrer ikke tilstrækkeligt om det og skal ikke tale om det her, da et æret Medlem af Tinget (Fraenkel) i sin Tid som Konsul i Argentina har sendt en uhyre instruktiv Rapport om det, som er værd at læse, fordi mange af de Forhold, den omhandler, passer den Dag i Dag. Jeg kan tænke mig, at Tyskland i Konsekvens af, hvad Rusland og Argentina gjorde, bliver tvunget til at lave en ny Mark, en ny Valuta. Thi Sagen er, at Tyskland skal have Raastoffer, naar Krigen er forbi, og alt det Papir, det nu har, er ikke egnet til at betale med, det er, naar alt kommer til alt, mere eller mindre Klude eller rettere Cellulose. Tyskland maa altsaa betale sine Raastoffer med Guld eller med udenlandske Tilgodegavender eller med Kreditter, som f. Eks. U. S. kommer til at indrømme dem. Men disse Kreditter skal jo dækkes ved Sikkerhed i Tysklands Varelagre og Tysklands Kalilejer og lignende; med andre Ord, man maa have et Betalingsmiddel, som er uafhængigt af den nuværende Mark, og som sikres paa en eller anden fra denne forskellig Maade. Jeg kunde tænke mig — men her er vi jo inde paa Gætning —, at man gik den Vej, som dog er gaaet før, at man nedskrev Markens Guldindhold, som nu er 3,6 Gram i en Timark, og lod den have et Guldindhold af $1\frac{1}{4}$ Gram; det vilde være den heldigste og simpleste Maade at gøre det